

NASIL FOSİL OLABİLİRİM?

(W Ocak 2004 Tarihli Cumhuriyet Gazetesi Bilim ve Teknik Eki'nde yer alan bir okur sorusuna verilen cevap)

Soru: Bir okuyucumuz soruyor: "Öldükten sonra fosil olmak istiyorum*. Bu amacımı gerçekleştirmek için nasıl bir yerde gömülmeliyim? Ne kadar sürede fosil haline gelebilirim?!"

Yanıt: Fosil olmaya bu kadar meraklı olmanızı takdirle karşılıyoruz. Ancak dünyaya insan olarak gelmekle başlangıçta hata yapmışsınız. Sert, minerali bir dış kabuğunuz olsaydı ve deniz altında yaşasaydınız şansınız daha yüksek olurdu*. Bu durumda elimizdekilerle idare etmek zorundayız. Yani iç kısmında sert bir iskelet, dış kısmı yumuşak bir yapının fosilleşme olasılığını araştıracağız.

Eğer dağlara tırmanmaya veya kayak yapmaya meraklıysanız ve yaşamınız bir buzullu yangında noktalanmışsa pürsümüştür bir mumya olup çıkarsınız, Ancak bu gerçek bir fosilleşme değildir. Sadece çürümeyi ertelemiş olursunuz, Jeolojik zamanın tahribatına dayanmak istiyorsanız, özellikle dişlere ve kemiklere özen göstermelisiniz. Bunların fosilleşmesi için ilave minerallere ihtiyaç duyarsınız. O yüzden beslenmenize dikkat etmelisiniz. Peynir ve süt bu bağlamda kemiklerdeki kalsiyumu artırır. Ayrıca diş sağlığını ihmal etmemelisiniz. Çünkü uzun vadeli bir geleceğin en güçlü adayları dişlerdir. Diş randevularınıza sadık kalmaya gayret edin. Bir sonraki aşamada sıra yer sorunu gelir. Öyle bir yerde ölmelisiniz ki uzun süre sizi kimse rahatsız etmemeli. Bazı insanlar için mağaralar en ideal gömülme merkezleridir. Bunun için de mağaracılık eğitimi almanızı öneririz; özellikle evinizin yakınlarındaki mağaraları keşfe çıkmalısınız.

Alternatif olarak çok hızlı bir şekilde gömülmeye bakmalısınız. Bu, cenaze merasiminizin kısa sürmesi gerektiği anlamına gelmemeli. Çok doğal ve dramatik bir gömülme için volkanik bir patlama veya "Aman Tanrım, bu ne..." ile başlayan ancak tamamlanamayan cümlelere yol açan doğal felaketleri tam yerinde ve zamanında yakalamalısınız. Bu fırsatı yakalamak için seyahat etmelisiniz. Akarsu

taşkınları zamanında vadilerde kamp kurmak bu bağlamda çok yerinde bir karardır. Veya yağmur mevsiminde tropik nehirlerin kıyısında yürüyüşe çıkmanızı öneririz. Böylece son derece ince ve kıvamlı bir çamurun içinde huzurla istirahat edebilirsiniz.

Bir başka seçenek de patlamaya hazır bir yarıdağın eteklerinde piknik yapmaktır. Ancak bu konu da jeoloji konusunda uzman bir arkadaşınızdan piknik yeri hakkında bilgi almalısınız. Zira unutmayın ki hedefiniz lavların sizi yakarak yok etmesi değil, küllerin altında gömülmektir. Piknikten söz açılmışken, fosilin mide muhteviyatı yaşam tarzına ilişkin çok önemli bir bilgi kaynağı olduğundan son akşam yemeğinizin katı yiyeceklerden oluşmasına özen gösterin. Ancak katı denilince aklınıza pizza veya hamburger gelmesin. Kabuklu deniz ürünleri (kabuklarıyla birlikte yenmesi tavsiye edilir) veya iri çekirdekli meyveler (çekirdekleri olduğu gibi yutmalısınız) geleceğin bilim adamlarına heyecanlı anlar yaşatabilir.

Nihai olarak arkanızda bazı izler bırakmalısınız. Sözcükleri ebedi istirahatگاهınıza giderken arkanızda ayak izi bırakmalısınız. Hatta araştırmacıları şaşırtmak için bu yolu seke seke veya hoplayarak kat edin. Böylece ne menem bir yaratık olduğunuzu keşfetmekte biraz zorlanırlar.

Şunu iyi bilin ki fosil olma şansınız, milli piyangodan büyük ikramiyeyi kazanma şansınızdan daha azdır. Her şeye karşın fosil olmayı becerirseniz irtibatı koparmayın. Jeologlar her zaman yeni türleri bulmaya can atarlar. Dolayısıyla nerede olduğunuzu bize bildirin. Böylece bir milyon yıl sonra sizi mezarınızdan çıkartırken, uzun süre belleklerden silinmeyecek bir "fosil çıkartma töreni" düzenleyebiliriz.